

การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสถานการณ์โลกพลิกผัน
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์

A Study of Guidelines for Achievement-oriented Competency
Development in the VUCA World of School Administrators Under
the Secondary Educational Service Area Office Kalasin

ARTICLE INFO

Article history

Received: March 24, 2025

Revised: August 5, 2025

Accepted: August 25, 2025

สยาม ยุพลบุญ^{1,*}, อมร มะลาศรี² และ สุพจน์ ดวงเนตร³

Sayam Yuponboon^{1,*}, Amorn Malasri², Supot Duangnet³

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the level of achievement-oriented competency in the VUCA world of school administrators under the Kalasin Secondary Educational Service Area Office, and 2) study guidelines for developing achievement-oriented competency in the VUCA world of school administrators under the Kalasin Secondary Educational Service Area Office. The research was divided into 2 phases. Phase 1: study the achievement-oriented competency in the VUCA world of school administrators under the Kalasin Secondary Educational Service Area Office. The study was conducted with the entire population of school administrators under the Kalasin Secondary Educational Service Area Office in academic year 2023, totaling 54 persons. The research tool was a 5-levels rating scale questionnaire with index of item objective congruence (IOC) between 0.80-1.00, item discrimination power between 0.50-0.90, and reliability of 0.95. The data was analyzed using percentages, means, and standard deviations. Phase 2 study the guidelines for achievement-oriented competency in the VUCA world of school administrators under the Kalasin Secondary Educational Service Area Office. The data was collected using an interview form to interview 5 key informants who were selected purposively. The retrieved data then was analyzed using content analysis and presented in descriptive explanation.

The research results found that 1) The overall achievement-oriented competency of educational administrators in the VUCA world was at a high level. 2) Guidelines for achievement-oriented competency in the VUCA world of educational administrators under the Kalasin Secondary Educational Service Area Office were as follows: 2.1) the development guidelines for creativity of educational administrators were; the educational administrators should analyze changes occurring in the current society correctly identify challenges, solve them, and understand the issues that arise; find new and appropriate ways

¹ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ประเทศไทย
M.Ed. (Educational Administration), Faculty of Education and Educational Innovation, Kalasin University, Thailand.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ประเทศไทย
Assistant Professor, Faculty of Education and Educational Innovation, Kalasin University, Thailand.

³ อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ประเทศไทย
Lecturer, Faculty of Education and Educational Innovation, Kalasin University, Thailand.

*Corresponding author; e-Mail address: Slay10@hotmail.co.th

to solve problems; and promote the use of technology to develop for the higher quality of education. 2.2) the development guidelines regarding the continuous commitment of educational administrators were; the educational administrators should create works or innovations which are the focus of current educational administration in the present era; apply the PDCA cycle into the educational administration process for the achievement-oriented development; personnel in educational institutions need to be ready for the continuously improvement of themselves in new ways; and put the right man in the right job.

Keywords: Administrator Competency, Achievement-oriented Competency, VUCA World

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสถานการณ์โลกพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสถานการณ์โลกพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 ศึกษาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสถานการณ์โลกพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ จากประชากรซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 54 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.50-0.90 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสถานการณ์โลกพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และเสนอข้อสรุปเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสถานการณ์โลกพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสถานการณ์โลกพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ มีดังนี้ 2.1) ด้านความคิดสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันมองเห็นปัญหา และแก้ไขพร้อมเข้าใจถึงประเด็นของปัญหาที่เกิดขึ้น หาวิธีการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ อย่างเหมาะสม และส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น 2.2) ด้านความมุ่งมั่นในการทำงานอย่างต่อเนื่องของผู้บริหารสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนา คือ ควรมีการสร้างสรรคผลงานหรือนวัตกรรมที่เป็นจุดเน้นของการบริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน ใช้กระบวนการบริหารสถานศึกษา โดยนำวงจร PDCA มาใช้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษา บุคลากรในสถานศึกษาต้องมีความพร้อมในการปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่องโดยใช้รูปแบบใหม่ ๆ และมีการมอบหมายภาระงานที่เหมาะสมให้กับบุคลากร

คำสำคัญ: สมรรถนะของผู้บริหาร, สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์, สถานการณ์โลกพลิกผัน

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษา มีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพ

และขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีสังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งในปัจจุบันและอนาคตโดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การพัฒนาในยุคปกติใหม่ (New Normal) ที่ผ่านมา ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาต้องปรับตัวรับชีวิตวิถีใหม่ และปรากฏการณ์ของ โควิด-19 ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งต้องเผชิญกับที่เปลี่ยนแปลงไป โดยผู้บริหารสถานศึกษานั้นจะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพ การอำนวยความสะดวกให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ในหลากหลายมิติให้แก่ผู้เรียนจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก ในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงได้เกิดขึ้นอย่างพลิกผัน (Disruption) สถานการณ์เหล่านี้ เรียกว่า VUCA World ซึ่งเป็นลักษณะที่มีความผันผวน (V-Volatility) ความไม่แน่นอน (U-Uncertainty) ความซับซ้อน (C-Complexity) และความคลุมเครือ (A-Ambiguity) ส่งผลให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนตนเองพร้อมจะเรียนรู้และเปิดกว้างสำหรับความท้าทายใหม่ ๆ อยู่เสมอ จึงจะสามารถเอาชนะและรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ จึงเป็นยุคของวิถีใหม่ ที่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการพัฒนาตนเองในยุควิถีใหม่ ไปสู่การสร้างผู้เรียนที่สามารถมีทักษะสอดคล้องกับความต้องการสังคมในคริสต์ศตวรรษที่ 21 (เจริญ ภู่วิจิตร, 2564)

การมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ความมุ่งมั่นจะปฏิบัติราชการให้ดีขึ้นหรือให้เกินมาตรฐานที่มีอยู่ โดยมาตรฐานนี้อาจเป็นผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของตนเอง หรือเกณฑ์วัดผลสัมฤทธิ์ที่ส่วนราชการกำหนดขึ้นอีกทั้งยังหมายถึงการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่วางหรือท้าทายชนิดที่อาจไม่เคยมีผู้ใดสามารถกระทำได้มาก่อน การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ การพยายามปรับปรุงงาน การทำงานได้ตามเป้าหมาย การทำงานได้ดีกว่าคนอื่น ๆ และการทำงานที่ท้าทายซึ่งอาจไม่เคยมีใครทำมาก่อน สำหรับคำในภาษาอังกฤษที่มีความหมายคล้ายคลึงกับการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ การเน้นที่ผลลัพธ์ การเน้นที่ประสิทธิผล การใส่ใจกับมาตรฐาน การเน้นการปรับปรุงงาน ความเป็นผู้ประกอบการ การใช้ทรัพยากรอย่างสูงสุดการมุ่งผลสัมฤทธิ์พิจารณาได้จาก 3 มิติ คือ ความสมบูรณ์ของการทำกิจกรรมในงาน ผลกระทบของผลสำเร็จในงานว่าเกี่ยวกับระดับบุคคล ระดับกลุ่ม หรือระดับหน่วยงาน และระดับของนวัตกรรมที่สร้าง เช่น เป็นสิ่งใหม่ต่อหน่วยงานต่อส่วนราชการ หรือต่อวิชาชีพสมรรถนะในแต่ละด้านแม้ว่าจะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากสมรรถนะอื่น ๆ แต่เราก็ยังมีความคาบเกี่ยวกันอยู่บ้าง ความหมายความสำคัญสมรรถนะผู้บริหารด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ การคิดริเริ่ม (Initiative) การสืบเสาะหาข้อมูล (Information Seeking) การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking) การมองภาพองค์รวม (Conceptual Thinking)

และความยืดหยุ่นผ่อนปรน (Flexibility) ความเกี่ยวข้องที่ว่านี้ อาจจะเกี่ยวข้องในแง่ที่ว่าบุคคลจะแสดงพฤติกรรมการมุ่งผลสัมฤทธิ์ได้ก็มักจะต้องมีความคิดริเริ่ม การสืบเสาะหาข้อมูล การคิดวิเคราะห์ การมองภาพองค์รวมและความยืดหยุ่นผ่อนปรนอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างร่วมด้วย (บุศยมาศ แสงเงิน, 2566) จากการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคเหนือ ด้านผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน O-NET ปี พ.ศ. 2564 ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยละ 32.29 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยละ 29.90 และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคเหนือ จำนวน 55 โรงเรียน ได้ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและคุณภาพทางการศึกษา (สมศ.) รอบสาม ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาปรากฏว่าตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน อยู่ในระดับคุณภาพดี ร้อยละ 10.00 อยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ ร้อยละ 40.00 และอยู่ในระดับคุณภาพต้องปรับปรุง ร้อยละ 50.00 จะเห็นได้ว่าจากผลการประเมินไม่มีโรงเรียนใดที่ได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับดีมาก แสดงให้เห็นว่าจุดที่ควรพัฒนา คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มีการพัฒนาขึ้น ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนั้นเป็นประสิทธิผลจากการบริหารสถานศึกษาที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และเป็นหน้าที่ของผู้บริหารในการจัดการศึกษา พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น รวมถึงด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ คุณธรรม และจริยธรรม ดังนั้นสมรรถนะด้าน

การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีทักษะการบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โลกพลิกผัน เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงที่ดีในอนาคต จึงมีความสำคัญยิ่ง ผู้บริหารที่ดีจึงต้องได้รับการบ่มเพาะ ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาตนเองให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพในยุคดิจิทัลมีสมรรถนะในการปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ การพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารในด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โลกพลิกผัน ให้มีคุณภาพและสามารถนำไปบริหารสถานศึกษาได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะทำให้คุณภาพการศึกษาโดยรวมของประเทศสูงขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารงานของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ผู้วิจัยในฐานะของครูผู้สอนในสถานศึกษา สนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสถานการณ์โลกพลิกผัน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสามารถบริหารจัดการโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสมกับเป็นผู้บริหารในสถานการณ์โลกพลิกผัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาระดับสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสถานการณ์โลกพลิกผัน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์
2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสถานการณ์โลกพลิกผัน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลัก

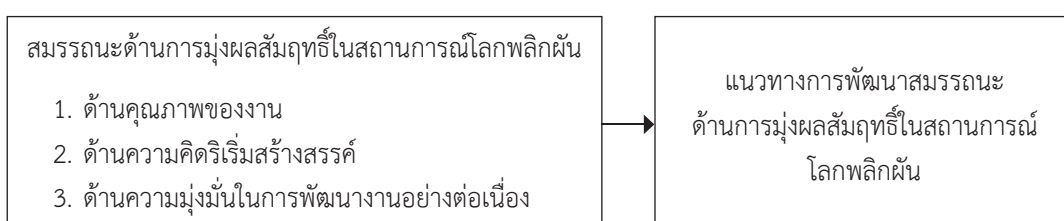
ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 54 คน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาจากประชากร

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน และกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาที่มีประสบการณ์การบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี และสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโทด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน
2. กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี และสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท ด้านการบริหารการศึกษา หรือผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

กรอบแนวคิด

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสถานการณ์โลกพลิกผัน สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ โดยการสังเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ประเภท ได้แก่

1. แบบสอบถาม ใช้เก็บข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 54 คน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแยกตามขนาดโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 สอบถามระดับสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสถานการณ์โลกพลิกผัน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ กับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จำนวน 40 ชุด เพื่อนำมาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.50-0.90 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ใช้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อคณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ทำหนังสือขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้ประชากรจำนวน 54 ฉบับ โดยการใช้ Google Forms และประสานด้วยตนเอง ได้ครบทั้ง 54 ฉบับ และตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พบว่า ทุกฉบับครบถ้วนสมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้

แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำหนังสือจากมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักนัดหมาย วัน เวลา ในการให้สัมภาษณ์ เมื่อถึงวันเวลานัดหมาย ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยมีเอกสารประกอบการสัมภาษณ์และแบบสัมภาษณ์อย่างละ 1 ฉบับ ให้แก่ผู้ให้ข้อมูลหลัก และผู้วิจัยทำการจดบันทึกพร้อมบันทึกเสียงสัมภาษณ์นำข้อมูลที่ได้อาจการสัมภาษณ์ทั้งหมดมาดำเนินการโดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงตามความถี่ มาหาข้อสรุปและจัดเรียบเรียงข้อมูลให้ได้ใจความสมบูรณ์ แล้วจึงนำเสนอรายงานผลการวิจัยแบบพรรณนา วิเคราะห์และสรุปแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสถานการณ์โลกพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ระดับสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสถานการณ์โลกพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ ปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสถานการณ์โลกพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	ผลการวิเคราะห์		การแปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านคุณภาพของงาน	3.78	0.30	มาก
2	ด้านความคิดสร้างสรรค์	3.73	0.33	มาก
3	ด้านความมุ่งมั่นในการทำงานอย่างต่อเนื่อง	3.70	0.53	มาก
รวม		3.74	0.21	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสถานการณ์โลกพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$, $S.D.=0.21$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากค่าสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด คือ ด้านคุณภาพของงาน ($\bar{X}=3.78$, $S.D.=0.30$) รองลงมาคือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X}=3.73$, $S.D.=0.53$) และด้านความมุ่งมั่นในการทำงานอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.70$, $S.D.=0.33$) ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสถานการณ์โลกพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ มีดังนี้ 2.1) ด้านความมุ่งมั่นในการทำงานอย่างต่อเนื่องของผู้บริหารสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนา คือ มีการสร้างสรรค์ผลงานหรือนวัตกรรมที่เป็นจุดเน้นของการบริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน ใช้กระบวนการบริหารสถานศึกษา โดยนำวงจร PDCA มาใช้เพื่อพัฒนามุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษา บุคลากรในสถานศึกษาต้องมีความพร้อมในการปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยใช้รูปแบบใหม่ ๆ มีการมอบหมายภาระงานที่เหมาะสมให้กับบุคลากร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ใต้บังคับบัญชา รวมถึงผู้ร่วมงาน กระตุ้นให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนให้การบริหารสถานศึกษาดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน 2.2) ด้านความคิดสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันมองเห็นปัญหา และแก้ไขพร้อมเข้าไปถึงประเด็นของปัญหาที่เกิดขึ้น หาวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีการใหม่ ๆ อย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยี มาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น มีการศึกษาหาเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของกลุ่มเป้าหมายของสถานศึกษา นำหลักการหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารมาปรับใช้ รวมถึงมีองค์ความรู้มาพัฒนาตนเองและพัฒนางานในสถานศึกษามีการพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่เต็มความสามารถ

อภิปรายผล

1. สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสถานการณ์โลกพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากค่าสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด คือ ด้านคุณภาพของงาน รองลงมาคือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านความมุ่งมั่นในการทำงานอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในการศึกษาตัวชี้วัดของสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ให้มีความเข้าใจอย่างละเอียด เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง มีผลงานอันเกิดจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ เป็นที่ยอมรับทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและเป็นแบบอย่างที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ โกศล สีสังข์ (2565) ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาฬสินธุ์ พบว่า 1) สภาพปัจจุบันโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุด คือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์การนำนวัตกรรมหรือทางเลือกใหม่ ๆ มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงาน และ 2) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ประกอบด้วย ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์การนำนวัตกรรมหรือทางเลือกใหม่ ๆ มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงาน ความมุ่งมั่นในการพัฒนาผลงานอย่างต่อเนื่อง และคุณภาพงานด้านความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ โดยใช้คู่มือที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญใจ ชะเอม (2562) ศึกษาการพัฒนาแบบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า รูปแบบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มี 2 สมรรถนะ คือ สมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน มี 10 ด้าน สำหรับสมรรถนะหลัก ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม และ 5) เทคโนโลยีสารสนเทศ

2. สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสถานการณ์โลกพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความมุ่งมั่นในการทำงานอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ความมุ่งมั่นในการพัฒนาผลงานอย่างต่อเนื่อง เป็นลักษณะที่แสดงออกถึงการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ติดตามองค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในด้านวิชาการและวิชาชีพเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางานและแสดงออกถึงความสามารถในการพัฒนาตนเองและบุคลากร ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ สนใจใฝ่รู้หรือแสวงหาวิธีการในการพัฒนาตนเองและพัฒนาผลงาน ด้วยการเข้าร่วมอบรม สัมมนา หรือวิธีการอื่น ๆ มีการวางแผน

กำหนดทิศทาง ทบทวน ปรับปรุง การปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ อันจะนำไปสู่เป้าหมายที่ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นที่ยอมรับทั้งจากภายในและภายนอกโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ โกศล สีสั่งข์ (2565) ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาภาพลันธุ์ พบว่า 1) สภาพปัจจุบันโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงที่สุด คือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์การนำนวัตกรรมหรือทางเลือกใหม่ ๆ มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงาน และ 2) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ประกอบด้วย ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์การนำนวัตกรรมหรือทางเลือกใหม่ ๆ มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงาน ความมุ่งมั่นในการพัฒนาผลงานอย่างต่อเนื่อง และคุณภาพงานด้านความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ โดยใช้คู่มือที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านคุณภาพของงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน สร้างความราบรื่นในการทำงานร่วมกันสร้างความเข้าใจอันดีและ ความสามัคคี ก่อให้เกิดความรักใคร่และความสำเร็จในการทำงานร่วมกัน อันเป็นปัจจัยที่ช่วยเพิ่มผลผลิตและเป็นเครื่องมือช่วยในการแก้ปัญหาและขัดแย้งระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน
2. ด้านความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการพัฒนาวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการออกแบบคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ มีความสามารถในการนำเทคโนโลยีและวิธีการใหม่ มาปรับใช้ในการบริหารจัดการ หรือแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นระบบ ยุติธรรมและมีขั้นตอนมีความยืดหยุ่น และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
3. ด้านความมุ่งมั่นในการทำงานอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้กระบวนการบริหารสถานศึกษา โดยนำวงจร PDCA มาใช้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษา บุคลากรในสถานศึกษาต้องมีความพร้อมในการปรับปรุงตนเอง ให้ทันต่อการทำงานในรูปแบบใหม่ มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษาควรมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ชัดเจน มีการปฏิบัติงานที่มุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามแผนที่วางไว้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะของบริหารสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เพื่อสนับสนุนงานด้านความมุ่งมั่นในการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะได้ทราบแนวทางในการส่งเสริมและปรับปรุงพัฒนาต่อไป
2. ควรวิจัยเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาสมรรถนะด้านความมุ่งมั่นในการทำงานอย่างต่อเนื่องของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น โดยเพิ่มตัวแปรอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- โกศล สีสั่งข์.(2565). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพลันธุ์. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เจริญ ภู่วิจิตร. (2564). แนวทางการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาในยุค New Normal. สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- บุญใจ ชะเอม. (2562). การพัฒนารูปแบบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุษยมาศ แสงเงิน. (2566). ทฤษฎีแรงจูงใจและการทำงานในองค์กร. สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กระทรวงศึกษาธิการ.